

Mál nr. 295/2022

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið vátryggingarskilmála. Varúðarregla.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 2. september 2022 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 30. september 2022.

Málsatvik.

Samkvæmt gögnum málsins sendi M tjónstilkynningu til V hinn 23. febrúar 2021 um að hinn 3. nóvember 2020 hafi hann komið að bifreið sinni opinni og búið hafi verið að taka úr henni muni sem höfðu verið í bifreiðinni. Í lögregluskýrslu dags. 4. nóvember 2020 kemur fram að M kveðst hafa skilið bifreið sína eftir kl. 18 2. nóvember 2020 og þegar hann hafi komið að henni að morgni 3. nóvember sama ár hafi hann séð að mikið magn muna hafi verið tekið úr bifreiðinni. Um er að ræða eins konar sendibifreið með rennihurð og hún hafi verið opin þegar M kom að bifreiðinni að morgni 3. nóvember 2020. Í lögregluskýrslu kemur fram að engin ummerki hafi verið sjáanleg á vettvangi, engin ákoma á bifreiðinni, læsingu hennar, hurðum eða rúðum. Í málinu liggur einnig fyrir yfirlýsing lásasmiðs dags. 3. mars 2021 um að það sé ekki „...stórmál að opna þessa tegund bifreiðar án þess að valda ásjáanlegum skemmdum.“

M lýsti á vettvangi gróflegu mati á verðmæti muna sem horfið höfðu á aðra milljón króna. Af samskiptum M við V má hins vegar ráða að hámarksbætur vegna innbrots í bifreið úr vátryggingu M séu 5% af vátryggingarfjárhæð hans og séu í þessu tilviki 400.000 með eigin áhættu upp á 31.300 krónur. Af sömu samskiptum má ráða að V hafi hafnað bótaskyldu tvisvar, fyrst 25. febrúar 2021 og aftur 11. október 2021 og vísar í báðum tilvikum til 51. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 um árs frest til lögfræðilegra aðgerða.

Í D-lið yfirlitsmyndar í vátryggingarskilmálum fjölskyldutryggingar M hjá V segir að tryggingin taki til innbrotsþjófnaðar, nánar til tekið: „*Þjófnaða við innbrot í læsta íbúð, bifreið, einkabát, einkalofstfar, sumarhús eða hjólhýsi. Það er forsenda fyrir bótaskyldu að á vettvangi séu ótvíræð merki um innbrot.*“ **Varúðarregla:** *Dyr, gluggar og önnur op inn á vátryggingarstað skulu vera tryggilega læst og lyklar geymdir þannig að óviðkomandi hafi ekki aðgang að þeim.*“

M telur tjón sitt vera vegna bótaskylds atburðar í innbústryggingu fjölskyldutryggingar sinnar hjá V. M vísar til framburðar í lögregluskýrslu um að hann hafi skilið bifreið sína eftir læsta að kvöldi 2. nóvember 2020 og hefur ítrekað bent V á það í tölvupóstsamskiptum eftir það, auk þess sem hann vísar til yfirlýsingar lásasmiðs dags. 3. mars 2021 um að hægt sé að komast inn í sambærilegar bifreiðar án ummerkja. Auk þessa bendir M á að myndir í lögregluskýrslu sýni ummerki um innbrot á farþegahurð bílstjóramegni á bifreið sinni.

V hefur hafnað bótaskyldu og telur í fyrsta lagi að bótaréttur M hafi fallið niður þar sem M hafi ekki innan árs frá höfnun félagsins 25. febrúar 2021 skotið málinu til nefndarinnar. V telur í öðru lagi ákvæði D-liðar yfirlitsmyndar vátryggingarskilmála fela í sér hlutlæga ábyrgðartakmörkun vegna innbrotsþjófnaðar þar sem hlutlægt skilyrði bótaskyldu sé ótvíræð merki um innbrot. Það hafi M ekki uppfyllt og þegar af þeirri ástæðu eigi hann ekki bótarétt. V telur ákvæði ekki fela í sér fyrirmæli um tiltekna háttsemi vátryggðs og því sé ekki um varúðarreglu að ræða í skilningi laga um vátryggingarsamninga. V vísar til þess að eðlilegt sé að vátryggingafélög geti takmarkað ábyrgð sína með hlutlægum hætti og feli ákvæðið um ótvíræð merki um innbrot sem forsenda bótaskyldu í raun íser að tryggingafélög vilji ekki bæta þjófnað þar sem hægt er að komast með einföldum hætti án ummerkja, t.d. í gamla ótrygga bíla.

Álit.

Mál M var hafnað með tölvupósti hinn 25. febrúar 2021 og var M þar minntur á 2. mgr. 51. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 um að hann hefði eins árs frest til lögfræðilegra aðgerða, eins og t.d. að skjóta máli sínu til úrskurðarnefndar í vátryggingamálum. Haustið 2021 fór M síðan fram á

endurskoðun ákvörðunar V og var svarað með tölvupósti V dags. 11. október 2021 þar máli hans var hafnað á ný og aftur vísað til fyrrnefnds ársfrests til lögfræðilegra aðgerða af hálfu V. Verður sá tölvupóstur ekki skilinn öðruvísi en að V hafi gefið M skýrlega til kynna að hann hefði eitt ár til fyrrnefndra aðgerða frá þeirri höfnun, þ.e. 11. október 2021, og var sá frestur ekki liðinn þegar málskot barst nefndinni 2. september 2022. Þegar af þeirri ástæðu er málið tækt til meðferðar hjá nefndinni.

Þegar litið er til gildissviðs fjölskyldutryggingar V kemur fram í tilvitnaðri grein D-liðar yfirlitsmyndar að gildissvið váttryggingarinnar taki til þjófnaða við innbrot í læsta bifreið, en forsenda fyrir bótaskyldu að á vettvangi séu ótvíræð merki um innbrot. Varúðarregla í sama ákvæði segir að dyr, gluggar og önnur op inn á váttryggingarstað skuli vera tryggilega læst. Í váttryggingarskilmálum er einnig vitnað til laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga sem geyma ófrávikjanlegar reglur sem varða samningssamband milli váttryggingartaka og váttryggingafélags. Líta verður til ákvæða skilmálanna í ljósi túlkunar á umræddum lögum, þá sérstaklega 26. gr. þeirra. Þar kemur fram að váttryggingafélag geti takmarkað ábyrgð sína að fullu eða að hluta ef brotið er gegn varúðarreglum sem tilgreindar eru í váttryggingaskilmálum. Varúðarreglur eru skilgreindar í 12. tl. 2. gr. laganna, sem þær reglur sem geyma fyrirmæli til váttryggingartaka um tilteknar ráðstafanir t.d. um það hvernig geyma skuli váttryggðan hlut.

Varúðarregla í skilmálum V gefur þau fyrirmæli til M að hann læsi tryggilega t.d. dyrum bifreiða. Verða skilyrði um ótvíræð merki um innbrot ekki skilin öðruvísi en að það séu í raun frekari fyrirmæli um geymslu innbús í skilningi 12. tl. 2. gr. laga um váttryggingarsamninga. Verða því tilvitnuð atriði í orðalagi áðurnefnds D-liðar yfirlitsmyndar ekki túlkuð öðruvísi en svo að þau séu í raun og í heild sinni *fyrirmæli til váttryggðs um hvernig hann á að geyma váttryggðan hlut, þ.e. dulin varúðarregla* og fær sú skýring stoð í lögskýringargögnum laga um váttryggingarsamninga um 26. gr. laganna. Verður því ekki fallist á þá skýringu V að umrætt ákvæði sé hlutlæg ábyrgðartakmörkun.

Af lögregluskýrslu og öðrum gögnum telst sýnt að brotist hafi verið inn í bifreið M. Af sömu gögnum verður þó ráðið að ekki liggi nægilega skýrt fyrir að bifreiðin hafi verið læst í umrætt sinn og ráða má það af því að ekki voru á vettvangi ummerki um að átt hefði verið við læsingu bifreiðarinnar og almenn yfirlýsing lásasmiðs dags. 3. mars 2021 breytir ekki því mati. Það að skilja við verðmæti sem þau sem M skildi eftir í bifreið sinni ólæstri verður ekki metið öðruvísi en M til sakar sem ekki er óveruleg. Með hliðsjón af sakarstigi og því hvernig tjónið bar að og atvika í heild telst V geta takmarkað ábyrgð sína á grundvelli 26. gr. laga um váttryggingarsamninga um helming, eða 50%.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr fjölskyldutryggingu sinni hjá V en þarf að sæta takmörkun á ábyrgð V sem nemur 50% af rétti M sínum til bóta fyrir heildartjón sitt.

Reykjavík, 8. nóvember 2022.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir